

יגאא קורצאק קורצאק
اسرائيل تقرا كورتشاك

עקבות הפשע

(מקרה אמיתי)

יאנוש קורצ'אק, כתבים כרך ה', עמ' 281-280

תרגום: אורי אורלב

כן אדוני, אני מאמין ביסורים פֶּעֶנֶשׁ אחרים המות, אבל גם פֶּעֶנֶשׁ הַרֹדֵף את הפושע פחיים בעולם הזה. כְּדִי להוכיח זאת אֶסְפֵּר לְךָ מעשה שהייתי עד לו בעצמי.

נהלתי אז את בית הקברות בעיר ל'. הפירו קברים ישנים. קרה, שהייתי נכח בשעת עבודתם של הקברנים. מה אתה רוצה, אדוני? צעירים – מחפשים תמיד חויות מיוחדות, ולהתבונן בעצמות לבנות של בני-אדם שמתו לפני זמן רב והיו לעפר עם חלוף השנים, זו היתה בהחלט חויה.

הקברנים הגיעו סוף-סוף לעצמות והתחילו להשליכן החוצה... פתאום הצטלטל משהו. רכנתי מתוך סקרנות והרמתי גלגלת, ומה תאמר, אדוני? – תקוע הנה בתוכה מסמר גדול וחלוד. "זה סימן של פשע" – אני חושב לעצמי. אני שולף את המסמר בהתבא והולך למשרד, פותח את תכנית בית הקברות, מחפש בספרים - והנה הסוד ביד. מתברר, שלפני עשרים ושלוש שנים נקבר במקום זה נפח בן 62, הנה השם ושם המשפחה.

כל הליכה לא עצמתי עין, ולמחרת, מאחר שהיה זה יום ראשון, התחלתי לחקור מן הבקר בעיר ונדעו לי הפרטים האלה:

לנפח היתה אשה צעירה. פתאום מת. התעורר חשד שהרעל, עשו נתוח של הגויה, הקרבים נשלחו לורשה, אך לא נמצא דבר מלבד וודקה ומזון. היתה סברה, שהשתפר וזה הכל. חשד ההרעלה עלה בעקבות מציאת סמרטוט עם עקבות קיא. בגלל זה לא עלה על דעתו של איש לחפש מסמר בבגדיו או השופעת של הנפטר.

האלמנה הצעירה התאוששה תוך זמן קצר והתחתנה עם נפח צעיר שעבר פעור בנפחיה של בעלה. עוד זמן מה נמשכו הרוננים עד שחלדו. אתה רואה, אדוני, הפשע הצליח. האשה הביאה אחר כך ילדים לעולם, אבל לא הצליחה לגדל אותם. שלושה נפטרו, בת אחת יצאה מדעתה והיתה מאשפזת בבית חולים. נותר רק הבן הבכור, שהיה לחביבם של הוריו.

לא ידעתי מה לעשות. לחשוף את הפשע אחרים שנים רבות כל כך, או לא? אבל הסקרנות דחפה אותי ללכת ולדבר עם הרופחת. ומה תגיד, אדוני, פעבר שבוע הלכתי ומצאתי אותה לבדה בדיירתה. היו לה פנים נעימים, שלווים; הדירה היתה נקייה, מסודרת. לכאורה אפשר היה לחשב, שהפשע לא השאיר שום עקבות. בלי כל הקדמות אמרתי לה (לא יכלתי להתאפק), שהיא רצחה את בעלה ושאני יודע על כך.

היא פרצה בצחוק, אבל צחוק מלאכותי, והכחישה. הצחוק שלה הרגיו אותי ומשום כך שלפתי את המסמר ושאלתי:

- את מכירה את המסמר הזה?

אדוני, האמן לי: פנים כאלה לא ראיתי בכל ימי חיי. בו רגע פסו לחייה פתמים פהים, העיניים התמלאו דם, הפה נפער לרוחה והשפתים הלבינו.

- אדוני! – קראה אחרי רגע ארוך של דומיית בהלה – אדוני! אל תגרום לאבדנו של בני. אדוני, אספר לך הכל, ורק, בשם אלהים, אל תפתח את הפה. אשלים לך, אעשה כל מה שתצאה, ורק אל תספר לאיש. כן, זאת האמת. השקיני אותו בוודקה, אני והמאהב שלי ו...

היא התחילה לספר. שערותי סמרו מרב כאב וחרדה. אלהים, איזה יסורים עברו עליה במשך אותו עשרים וכמה שנים. אף בית-סתר, שום עבודת-פרך לא היו משתוים לסבל הזה. כל חיה רעדה, פחדה מאנשים ומ מסמרים. כל ילד שאבדה, כל מחלה, הכשלוו הקטן ביותר, כל מסמר קטן, כל חרט – הזכירו לה את פשעה. וחרדה גדולה מאוד היתה ממלאת את לבה למחשבה שבנה יגלה יום אחד שהוא בנה של רופחת בעלה. אדוני, היא עברה גהינם של ממש.

כאשר נפרדתי ממנה בקשה שאשאיר לה את המסמר. ומה דעתך, אדוני, אני הטפש השארתי לה את המסמר. ומה אתה חושב, אדוני, על המסמר הזה, תוך שבוע ימים תלו עצמם היא, הוא ו... בנם האהוב...

כן אדוני, אני מאמין ביסורים אחרים המות, אבל אני גם מאמין בעֶנֶשׁ נורא על מעשי פשע בעולם זה. לעמת יסורים אלה בתי הסתר שלנו אינם ולא כלום.

